

SZÉKELY-UDVARHELY

UDVARHELYVÁRMEGYE JOGÜGYI, KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI LAPJA

AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE ÉS A GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 10 K. Félévre 5 K. Negyed-
évre 2 K 50 f. Külföldre egész évre 15 korona. Községeknek,
papok-, gazdasági egyleti tagok- és közs. előjáróknak egész évre
8 K. Tanítóknak, közs. és körjegyzőknek 7 K. — Egy példány
Telefon-szám 15. ára 10 fillér. Telefon-szám 15.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos

BETEGH PÁL.

Főmunkatárs: FÜLEI SZ. LAJOS.

HIRDETÉSI DIJAK: Hivatalos hirdetések 100 szóig minden
szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések □cm.-ként 6 fillér-
többesűri közlésnél 4 fillérért közöltetnek. Nyílt-tér sora 1 K. Hir-
detés és nyílt-tér díja előre fizetendő. — Megjelen heten ki nt
kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: BETEGH PÁL könyvkereskedése, könyvnyomtató és könyvkötő intézete (Kossuth-utca), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések
M. kir. postatakarék és Clearing számla 10,489. sz. és hirdetések küldendők. — Kéziratok vissza nem adatnak. M. kir. postatakarék és Clearing számla 10,489 sz

390—1904. szám.

Felhívás.

A gazdasági egyesület elnöksége felkéri azon birtokos, lelkész és tanító urakat, kik 1904—905. telén gazdasági tárgyú előadásokat hajlandók tartani, vagy akik községökben valamely háziipari tanfolyam rendeztetését a nép érdekében állónak vélik, hogy szándékokról, felolvasásuk címéről, a rendezendő háziipari tanfolyam neméről, költségéről az egyesület titkárságát augusztus hó 20-áig értesíteni sziveskedjenek.

Minthogy ugy a felolvasások, mint a tanfolyamok sorrendje szeptember hó 1-ig a nagyméltóságú m. kir. földmivelésügyi Miniszter urhoz bejelentendő, az aug. hó 20. után beérkező jelentkezések figyelembe vehetők nem lesznek.

Székelyudvarhelyt, 1904. július hó 30-án.

Hollaky s. k.,
elnök.

Hlatky Miklós s. k.,
titkár.

Figyelmeztetés gyümölcs-termelőinkhez.

A vérmes remények, amelyek még csak 3—4 hét előtt is bő gyümölcsstermesre nyújtottak kilátást, a tartós szárazság folytán erősen megcsappantak. A hozám beérkezett jelentések szerint több vidéken az alma erősen hull féléretten vagy éretlenül a fáról; a szilva pedig idő előtt megkékül, kisszerű marad és kényszerérésnek indult.

Habár a kényszerérett szilvát aszalni nem is érdemes, mégis fel fogják azt használni az idén szivesen szeszfőzésre, mi-

után a silány tengeri termés folytán a szeszgyárak minden kínálkozó — habár kisebb cukortartalommal bíró terményt is kénytelenek lesznek feldolgozni.

A fejletlen kényszerérett szilvát tehát a termelő gyűjtse össze és vagy egészben, vagy cefrészve igyekezzék szeszfőzés céljára értékesíteni.

A lehullott almát lehet többféleképpen is értékesíteni. Lehet ugyanis négy részre vágva megaszalni és télen főzve elhasználni; lehet nyersen ciderborkészítésre felhasználni, aminek az idei gyenge szőlőtermés folytán szintén kelendősége lesz, de — ami igen fontos — lehet az ilyen és egyéb aprónak maradt almát kenyérpótszerű is felhasználni, mint, az 1813-ban Németországban nagyban fel is használták.

Ezen célra az almát meghámozzuk, megreszeljük és minden 2 kilogramm almához (levével együtt) 3 kilogramm kenyérlisztet veszünk hozzá a szükség szerint összegyurva, így 5 kilogramm kenyeret nyerünk. — Az eljárás egyébként teljesen olyan, mint a burgonyával készített kenyérenél.

Az almából süttött kenyér izletes, kellemesen édeses, igen egészséges, könnyen megkel és jól süthető. Tapasztalatunk szerint az almáskenyér tartós is; nem szárad oly hamar, mint a burgonyás (krumplis) kenyér; sőt volt eset rá, hogy az almáskenyér két hétig is eltartott; jó és izletes maradt és meg sem penészedett, sem meg nem savanyodott.

A folyó évben, midőn a rossz bur-

gonyatermes folytán a Felvidéket éhínség fenyegeti és amidőn millió métermázsánál több apró, fejletlen almatermesre van kilátásunk, nem ajánlhatom eléggé az alma értékesítésének ezen módját a termelőközönység figyelmébe.

Molnár István,
kir. tanácsos, orsz. gyümölcsészeti
miniszteri biztos.

Vármegyénk közigazgatási bizottsága

havi rendes ülését kishalmágyi Hollakay Arthur főispán elnökle alatt szerdán d. e. a tagok élénk részvéte mellett tartotta meg. Minden egyes előadó maga adta elő darabjait; csupán a kir. tanfelügyelő jelentését terjesztette be Ádám Albert tb. főjegyző.

Az alispán tartalmas jelentéséből kitűnik, hogy az utlevelek kiállítását augusztus 1-től a belügyminiszter teljesen a törvényh. első tisztviselőire ruházta s így azóta a miniszteriumban utlevelet nem adnak ki. A közbiztonságról tett számadatos kimutatás után a közigazgatási tisztviselők fizetésének mult hó 27-én f. évi január 1-től visszamenőleg történt kiutalását, valamint a távbeszélő kiepitését és a tisztviselői karban Lakatos Tivadar eltávozásával történt változást, végül pedig a szárazság folytán előállható tüzesetek megelőzése céljából tett intézkedéseit említette föl.

Ezzel kapcsolatosan Ugron János szóvá tette a kulturmérnökség vizmunkálatai alkalmából történt hirlapi felszólalást. Erre vonatkozólag az alispán fölhivatott, hogy vizsgálja meg az ügyet s

A „SZÉKELY-UDVARHELY“ TÁRCÁJA.

A hirlapirásról.

— A „Székely-Udvarhely“ eredeti tárcája. —

Irta: Dr Fülel Szántó Károly.

[3. folytatás és vége.]

Hiányos volna a hirlapírás fejlődésének feltűntetése, ha a hirdetési hivatalokról megfeledekzném, melyek 1855 óta (Haassenstein és Vogler Hamburgban) állanak fenn és nemcsak a hirdetések közvetítését eszközlik, hanem sok ujságtól a hirdetési részt kibérelték. A reklámok, azaz a hirdetett tárgyak feldicsérése a szerkesztési részben Németországban a hatvanas évek óta szokásos. Hova jutottunk e téren, mutatja pl. az, hogy a „Fliegender Blätter“ 1898-iki 2750-iki számának 28 oldal hirdetménye van. Hazai lap is mutathat hasonlót. A hirdetések e nagy gyarapodása a lapokban a kereskedelem és forgalom erős növekedéséből és a hirdetési hivatalok tevékenységéből magyarázható meg.

Bécsben az első rendszeres hirlap 1703. január 31-én jelent meg „Mercurius“ címmel, német nyelven. Sok mindent lehozott Bécsből nekünk a Duna. — Ugy látszik, hogy az első hazai rendes hirlap, a „Mercurius Veridicus ex Hunga-

ria“ és több későbbi hazai lapjaink ennek példájára vették fel a „Mercurius“ nevet. Bár minden európai művelődési mozgalom elég korán érintette hazánkat, pld. a renaissance és a reformáció, mégis későn jelenik meg hirlap. Ennek okát felesleges azoknak fejtegetnem, kik hazánk dicső, de küzdelmes 16. és 17. századi történetében némiképp jártasak. E századokban az anyaország alkotmányának fejlődése megakadt, legfeljebb a meglevőnek megtartására szorított; a törvényhozás és állami élet nyelvét a latin foglalta le Ausztria kedvéért; hogyan fejlődhetett volna az alkotmányos élet oly hatalmas tényezője, a milyen a hirlap! De, hogy visszatérjek a fennebb említett hazai „Mercurius“-ra, elmondom, hogy a kurucok hirlapja volt és Eszterházy Antal gróf, tábornok szerkesztette 1705—1710-ig Kassán, Lőcsén és Bártfán jelent meg 4-ed rét félives számokban. Eddig csak az 1705. május 30. és aug. számát ismerik

Bél Mátyás a honi tudományosság büszksége, kiben a 18. század legmiveltebb magyar képviselőjét kell tisztelnünk, a pozsonyi ev. liceum igazgatója 1721-ben megindította a másik hazai rendes hirlapot Pozsonyban, szintén latinul „Nova Posoniensia“ címen. Hetenkint egyszer jelent meg kis negyedrét féliven. 1722-ben a je-

zsuták kezére került és csakhamar megszűnt. Mindeddig 63. számát fedezték fel. Az első német hirlap Budán keletkezett „Ofnerischer Mercurius“ címmel. A budapesti egyetem könyvtárában ismert három évfolyama közül legrégebb az 1731-iki. A „Pressburger Zeitung“-ot 1764-ben július 14-én Windisch Károly Theophil alapította. Ezen kiváló lap összes hazai mai lapjainknak a nestora. Már 141-ik évfolyama jelenik meg. Teljes példánya a pozsonyi városi levéltárban van meg. 1808-ban 6000 példányban nyomták.

A Mária Terézia és II. József elnemzetienítő uralmának kellett eljönnie, hogy létre hozza az első magyar nyelvű hirlapot, mely „Magyar Hirmondó“ címen 1780. január 1-én jelent meg. Ráth Mátyás alapította. Hetenkint kétszer, kis nyolcadrés alakban és félives számokban, melyeket „Levelek“-nek cimezett a szerkesztő, ki nevének kezdőbetűjét nyomatta a lap végére. Évi előfizetése helyben 3, vidéken 4 frt volt. Ráth győri ev. lelkészszé választatván, a szerkesztését mások vették át, köztük neves emberek is. 1788-ban a 87. levéllel megszűnt, mihez a cenzurával való sok küzdelem és a pártolás hiánya is hozzájárult. Melléklapja volt 1787—88-ban a „Magyar Múza“ szépirodalmi tartalommal. 1780-ban 318 előfizetője volt. Az első három évfolyamból 3

Lapunk mai száma 6 oldal.

a legközelebbi ülésben tegyen jelentést az ügy állásáról. Különben e tárgyban a kulturmérnökséget is meghívják a jövő ülésre.

Gyámság alatt 11451, gondnokság alatt 149 és ügygondnokság alatt 474 egyén volt július végén.

Az egészségügy általánosságban, viszonyítva a megelőző hónapoz — kedvezőtlen volt. A felnőttek között az emésztőszervi, részben hurutos, másrészt lobos természetű bántalmak fellünő nagy számban merültek föl s a csecsemők között különösen igen sok halállal végződő eset fordult elő.

Z s e t t k e y János okleveles gyógyszerész a homoródszentmártoni fiókgyógytár helyén önálló gyógyszerész feállítására engedélyt kapott s az a július 21-én megejtett vizsgálat után a forgalomnak átadatott.

S o l y m o s s y János székelyudvarhelyi gyógyszerész pedig betegsége miatt — mely előre láthatólag hosszabb idei gyógykezelést igényel — a város területéről eltávozott. A gyógytár kezelését D e b i t z k y Mihály okleveles gyógyszerész vette át és egy második segéd közreműködése mellett továbbra is a gyógyszert szükségű közönség rendelkezésére áll. A vármegyei közkórházban 190 beteget ápoltak.

Az állami, községi és felekezeti iskolákból ötvenkettő összesen 13,209 K államsegélyben részesült. A közoktatásügyi miniszter által rendezett tanfolyamokon V a r g h a Ida felsőleányisk. tanítónő második ízben, továbbá H e g e d ü s Lajos magyarhermányi állami és B l á j e r Balázs helybeli községi iskolai tanítók vettek részt.

A gazdasági tanfolyamra pedig S z a l o n t a i Béla böződi, S i m o n Ferenc bibarcfalvi és P a t a k y József magyardályai állami népiskolai tanítók nyertek fölvetelt. Nyugdíjazást nyert G á l Sándor volt helybeli kántortanító.

Bejelenti, hogy a közoktatásügyi miniszter 52,415. sz. a. kelt leiratával e hó végeig S z i k l a y P. Gyula kir. tanfelügyelőt szabadságot szerezte ez időre Dr S o l y m o s s y Lajos kir. főreáliskolai igazgatót bizta meg a helyettesítéssel.

Együttal pedig 27 évi tanügyi szolgálata után, folyó évi szeptember hó 1-től kezdődőleg S z i k l a y tanfelügyelőt ideiglenesen nyugalomba helyezte a miniszter. Ezután Udvarhelyvármegyében töltött két és fél évi munkálkodása után, a támogatásért hálás köszönetet nyilvánít s kijelenti, hogy tiszta lélekkel vesz búcsút, mert dolgozott és fáradott — nem kimélve időt — a vármegye népoktatási intézeteinek minél magasabb nivóra való emelése érdekében, és önzetlenül le-

példány Madridba, 5 Franciaországba, s több a hollandi egyetemekre járt, a hazai prot. egyetemi tanulók számára. Szacsvai Sándor Bécsben 1787-ben megindította a „Magyar Kurir“-t, mely 1834-ig állott fenn.

A 18. és 19. század határán Pest nem volt irodalmi központ, hol a magyarok is németül beszéltek, hol a német művészet kezdett virágozni, inkább Bécsnek lehetett annak tekinteni. Bécsben szólaltatta meg irodalmunkat a magyar testőrség, ott jelent meg a legolvasottabb magyar hirlap. Pesten 1788. okt. 8-án jelent meg a „Magyar Mercurius“ első száma, de hamar megszűnt. Az első hosszabb életű lapot Pesten Kultsár István alapította a „Hazai és Külföldi Tudósítások“ címen 1806. jul. 2-án. Ez a lap 1842. végén szűnt meg.

A felsorolt vagy meg nem nevezett más hazai lapok hazánkra vonatkozó tudósításaikat a hivatalos „Wiener Zeitung“-ból meríthették csak, külföldi híreket tetszésükre közölhettek. Meddőségük ebből magyarázható; az oldalak egyes részeinek üresen hagyása is a cenzura törlésének volt következménye. A lapnak kétharmada a messze távolból szedett hírekből került ki, megtöltésére a francia és török háborúk szolgáltattak bő anyagot; a hazai eseményekről való hírek rövidsége, a tartalom gyérsége — hisz a hazán kívül

gyen mondván, teljesen egyedül dolgozott, mert a tollnok mult évi október hó óta majdnem állandóan távol volt a hivataltól s terhes külszolgálat teljesítése mellett, a hivatali teendők ellátása egymagára maradt. Végül így fejezi be jelentését a tanfelügyelő: „Szívemből kívánom, hogy a népoktatás ügyét lelkesen felkaroló tek. közigazgatási bizottság munkálkodásán legyen hosszú esztendő-kön a jó Isten áldása!“

A pénzügyi jelentésből kiemeljük, hogy egyes adóban 31,349 K 47 f, hadmentességi díjban 595 K 23 f, bélyegdíjban és jogilletékben 6749 K 78 f, fogyasztási és italadóban 9905 K 90 f, dohányjövődékben 4830 K 86 fillérrel több folyt be, mint a mult év hasonló havában. Ideiglenes házadómentességet 13, adó- és illeték-fizetési halasztást pedig 10 esetben engedélyezett.

A központi és járásbírói fogházakban 6 vizsg. és 79 elítélt fogoly volt letartóztatva.

Az állami és törvényhatósági utak és tartozékai jók voltak. A járpályák ugyan egyes helyeken felszakadoztak a szárazság miatt és nagy por volt, de az utszemélyzet főtevékenységét erre fordította s állandóan igyekezett ellensúlyozni. Az építkezések kellő sikerrel folynak s részben befejezést nyertek.

Az állategészségügy kedvezőtlen volt a hasított körműekre nézve. Sok helyen fellépett a ragályos száj- és körömfajás.

A közigazgatási előadó jelentése a buza-termésre vonatkozólag elég kedvező, a mennyiben a próbacéplés szerint holdankint 5 mm. felüli buzát mutat. A korai tavaszi kalászosok is elég jók. Törökbuza azonban közepesnél gyengébb, ugyszintén a pityóka is.

Felterjesztést tesznek a földmivelésügyi és belügyminiszterekhez segélynyújtás céljából. Az önként jelentkező szűkölködőket a vármegyei gazdasági egyesület fogja összeírni s részükre a segélyt kieszközölni.

A havi jelentések tudomásul vétele után, a távol levő bizottsági tagokat igazolták. A varság tisztán levő puszták önálló községgé alakulása ügyét az alispánhoz utalták. A közigazgatási bizottság évközi jelentésének megszerkesztésére, H o l l a k y főispán elnökle alatt Dr D a m o k o s alispán, Dr M o l n á r pü. igazg. és Á d á m tb. főjegyző tagokból álló bizottságot küldöttek ki s másnap a pénzügyigazgató irodájában állapították meg a fölterjesztendő szöveget.

Igen érdekes pontja volt az ülésnek Dr M o l n á r pénzügyigazgató azon javaslata, hogy Székelyudvarhely város és Székelykeresztur nagy-

elő szerkesztők tudományra, művészetre gondot nem fordítottak, egyedül a könyvek és nagy ritkán az előadott szindarabok címére szorítottak. Mindezen okoknál fogva a magyar lapok az akkori alaposabb és gyorsabb hírekkel szolgáló német lapokkal nem versenyezhettek, csak tengődtek s gyorsan megbuktak.

Ismeretes, hogy az 1825-i országgyűlés meghozta a politikai élet fellendülését, amellyel együtt járt az időszaki sajtó újjáalakulása. Az ezen idő óta végbement fejlődés sokkal ismeretesebb, hogysem olvasóim türelmét a témával tovább fásaszthatnám, amely különben is 42 év óta távol élő, a szülőföld viszonyait nem ismerő szerény cikkeknek csak mintegy kiegészítőül szolgált. Legyen tehát elég utalnom Bajzára, az első valódi szerkesztőre és igazi journalistára, Kossuth „Pesti Hirlap“-jára, aki ezzel 1841. jan. 2-án a modern magyar hirlapirodalmat megalapította; idézzük fel emlékünkből, hogy 1848. meghozta a cenzura eltörlését; feledjük el az elnyomatás idejében a hanyatlás szomorú képét, a mikor a „Magyar Hirlap“ 1849. nov. 15-étől fogva csak a kétfejű sasnak homlokára illesztésével jelenhetett meg, örvendjünk Erdély szülőföldjének, Kemény Zsigmondnak, kinek „Pesti Napló“-ja világít az abszolutizmus idejében.

1867. óta még inkább ismeretesek a fejle-

község előljáróságai ellen a fülhalmozódott adó- és illetéktartozások behajtása körül észlelt hiányok s nagymérvű mulasztások miatt 15 napi zárós határidővel, az anyagi felelősség kimondassék. Daniel Lajos és Ugron János szóltak a kérdéshez. Azon aggodalmuknak adtak kifejezést, hogy a rövid határidő miatt az inséges helyzetben levő lakosságot a bekövetkező zaklatástól lehet féltetni. Szavazásra került az ügy, mert a pénzügyigazgató nem tágitott s így 6 szóval 5 ellen úgy döntött a bizottság, hogy a fegyelmi vizsgálatot megindítják a mulasztással vádolt előljáróságok ellen. A városra Dr D a m o k o s alispán és Székelykeresztur illetőleg G á l f f y Kálmán főszolgabíró bizták meg a vizsgálat keresztül vitelével. A pü. ig. föllebezést jelentett.

Majd a pénzügyigazgató előterjesztésére, kisk. Péter István s társai, Oláh Lázár s társai, özv. Szász Ferenczné s társai, Máté Mária s társai, Imre Sámuelné, ugys mint gyám terhén fennálló illetékhátralékok behajtása végett a dologi végrehajtást elrendelték.

Végül az 1905—1906. évi tvh. közuti költségvetés s ennek keretében az utbiztosok és utkaparók fizetésének mérsékelt fölemelésével foglalkozott a bizottság. A költségvetést kinyomatják és tárgyalás előtt a törvh. bizottság tagjainak megküldik.

Több más jelentéktelenebb ügy elintézését nyervén, az ülés véget ért.

Tan- és nevelésügy.

Értesítés.

A székelyudvarhelyi állami polgári leányiskola igazgatósága értesíti az igen tisztelt szülőket és gyámokat, hogy a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter ur ő nagyméltósága rendelete értelmében *folyó évi szeptember hó 1-én az eddigi állami felsőleányiskola átalakul 4 osztályu polgári leányiskolává.*

A beiratások **szeptember hó 1., 2. és 3.** napján eszközöltetnek.

A beiratási- és tandíj ugyanannyi, mint volt a felsőleányiskolában. Azon tanulóknak, kik a tandíj fizetés alól való felmentésüket kérik, szegénységi bizonyítványt kell hozniok a beiratáshoz.

Beirattatnak: az elemi IV. osztályt végzett tanulók a polgári I. osztályba, az elemi V. osztályt végzett tanulók a polgári II. osztályba, az elemi VI. osztályt végzett tanulók a polgári III.

mények e téren, melyeknek feltüntetése egy rövid hirlapi ismertetésben el nem érhető. Hisz, itt nem volt más cél, mint a hirlapok keletkezésének és fejlődésének áttekintése főbb vonásokban. Nem volt céljuk e soroknak az sem, hogy a hirlapok hasznosságáról vagy károságáról szóljanak. Mégis azt kívánják e sorok, hogy ne lehessen a mi ujságainkban azt a komikumot sohase megfigyelni, milyennel a francia lapok szolgáltak Napoleonnak Elba szigetéről való visszatértekor. Összeállításukból ez volt megállapítható: „A szörnyeteg elillant, itt-ott láttatta magát, csapataink elől nem menekülhet meg; a zsarnok Lyonban van; Bonaparte gyors lépésekkel közeleg; Napoleon holnap Párisban lesz; Napoleon császár Fontainebleau-ban van; tegnap este Ő Felsege, a császár bevonulását tartotta a Tuileriákba, általános és leirhatatlan az öröm...“ Eszembe jut gyermekkoromból egy székely asszony, ki tiszter is búcsút vett, a mig elment. Én is így teszek cikkek befejezésekor. A „Székely-Udvarhely“ 1904. aug. 4-i számának vezércikkére „Az erkölcs betegsége“-re futó tekintetet vetvén, a journal szó jut eszembe.

Ugyanis a journal napló volt, melybe jó apáink bevételeiket és kiadásait jegyezték be. E szokás már ma nem divatos. A journal szóval visszatértem oda, a honnan kiindultam.

osztályba, a felsőleányiskola I. osztályt végzett tanulók a polgári IV. osztályba.

Székelyudvarhely, 1904. augusztus hó.

Schiller Irma,
igazgató.

Tankönyvek és iskolai felszerelések az összes felsőbb és elemi iskolák részére pontos és lelkiismeretes kiszolgálás mellett kaphatók **Betegh Pál** könyv-, papir-, író és rajzszerkereskedésében — **Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 15.** szám alatt. **Tankönyvek bekötése** legolcsóbb árak mellett gyors és pontos kivitelben *ugyanitt* történik.

A helybeli róm. kath. leánynevelő intézet — mint biztos forrásból értesülünk — V. és VI. osztályát az 1904—905 ik iskolai évben is fönntartja. Ezen osztályok elvégzése egyenlő képesítést nyújt a polgári leányiskola I. és II. osztályai-
val, úgy, hogy az V-ik osztályból a polgári II-ik, a VI-ikből a polgári leányiskola III-ik osztályába — fölvételi vizsga nélkül — mehetnek át a növendékek. A beiratási és tandíj az eddigi marad.

Különfélék.

— **Lapunk legközelebbi száma** a jövő heti ünnepek miatt — szombatra, Szent István király napjára fog megjelenni. Hosszabb közlemények csütörtöki beküldendők.

— **Az iparosok figyelmébe.** Szám: 32—904. ip. fejl. biz. A megyei önálló iparosokat értesítjük, hogy a tanoncok beosztása a vármegyeház kis tanácstermében folyó hó 31-én délelőtt 9 órakor fog eszközöltetni. Ez uton is felhívjuk azon iparosokat, kiknek tanoncokra van szükségük, hogy irt helyen és időben jelenjenek meg. Iparfejlesztő bizottságtól. Székelyudvarhely, 1904. aug. hó 8-án. Hollaky Arthur, főispán, elnök.

— **Biztosítási ügyleteket** ipari és kereskedői üzletekben munkaszüneti napokon a részleges nyitvatartás idejében sem szabad kötni. (69519—904. B. M. sz. körrendelet.)

— **A Magyar Gazdák** Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezetének székelyföldi kerületi fiókja Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 27. sz. alatt megnyitotta a gazdasági termények és termékek értékesítése folyamatba van. Az intézmény helyi vezetője: **Foltényi Elemér**, aki a központból van kiküldve s igen tevékeny munkásságot fejt ki úgy az eladó, mint a vevő közönség jogos érdekeinek megóvása, kielégítése szempontjából. Aki tömegesebb eladást, vagy vételt akar eszközölni, bizvást fordulhat az intézményhez.

— **Meghívó.** Tarcsafalván, 1904. évi aug. hó 21-én Vass János kertjében, a helybeli templom berendezésére népnünpélylyel egybekötött zártkörű kosaras táncvigalom lesz, melyre a n. é. közönséget tisztelettel meghívja a rendezőség: **Barabás István, Benczédi Ferenc, Ekárt Andor, Katona Ferenc, Kelemen Sándor, Marosi Mátyás, Miklós Jenő, Miklós Károly, Nagy József, Pálfi Samu, Pálfi Sándor, Sylvester Lajos, Ürmösi Sándor, Vajda Antal.** Belépti díj személyenkint 60 fillér. A köznép részére a kosaras táncvigalom külön helyiségben lesz, melyre belépő díj 60 fillér. A népnünpélyly kezdete délután 4 órakor Felülfizetéseket köszönettel vesz és hirlapilag nyugtázza a rendezőség. Elszállásolásokról, jó italokról, jó zenéről gondoskodva van. Műsor a népnünpélylyre: 1. Pózna-mászás. Jutalom 1 K. Rendezi: Benczédi Ferenc. 2. Verseny-futás zsákban. Jutalom 1 K. Rendezi: Pálfi Sándor. 3. Lepényevés. Jutalom 1 K. Rendezi: Sylvester Lajos. 4. Zsemlye-évés. Jutalom 1 K. Rendezi: Pálfi Samu. 5. Kakas lövés. Jutalom a kakas. Rendezi: Ürmösi Sándor. 6. Táncverseny. (Figurázás). Jutalom 1 K. Rendezi: Vajda Antal.

— **Szalay Béla verseit** a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatala (Betegh Pál könyvkereskedése) a szerző arcképével és egyik tanulóháza által irt igen szép emléksorokkal bővítve, közrebocsátja. Fölkérjük mindazokat, akiknél még gyűjtőivek vannak, hogy azokat a begyűlt összegekkel folyó hó végéig okvetlenül küldjék be kiadóhivatalunkhoz, mivel csakis az előjegyzett példányok mennyiségét nyomatjuk ki s így könnyen előfordulhat az az eset, hogy a be nem jelentett előfizetők nem juthatnak példányaikhoz.

— **A Donert-féle cirkusz** folyó hó 10-én kezdette meg előadásait a barompiac-téren vizhatlan ponyvából készült arénájában. A közönség meglehetősen gyéren látogatja a lovardát, pedig a személyzet minden egyes tagja valósággal érdekes és új produkcióval igyekszik az elismerést kiérdemelni. Még eddig csak egy részét láthatjuk tudásuknak, de ebből is meggyőződhetünk arról, hogy nem szemfényvesztő, primitív tudású truppal van dolgunk, hanem egy jól szervezett lovardával. Különösen érdekesek: **Marietta k. a.**, mint contorsianista, az igazgató lödimitása, **Lacroise** mutatványai a függő trapézen. A különféle nemzeti táncok szintén igen szépek, valamint **Ditton**nak erőmutatványai. Szünetek közben az ostoba **Auguszt** mulattatja a közönséget jóízű tréfáival. A lovarda változatos műsorral folytatja előadásait.

— **Helyi piaci árainkat** sem hagyták érintetlenül a mostani általános drágasági viszonyok. A buza 3 K, rozs 2 K 30 f, zab 1 K 60 f, törökbuza 3 K, burgonya 1 K 60 f vékánként. A zöldségfélékben is magasak az árak. Mindent kétszeresen kell megfizetni. A lisztárak pedig szintén óriásit emelkedtek. 0-ás 40, 1-es 38, 2-ös 36, 3-as 34, 4-es 32, 5-ös 30, 6-os 29, 7-es 28, 7 $\frac{1}{2}$ -es 26, dara 40 és korpa 15 fillér kilogrammonként. A husarak szintén aránytalanul drágák — az olcsó marhavételhez viszonyítva — a legtöbb helyen. Azonban ennél még sem oly reménytelen az állapot, mert egy-két mészáros immár alább szállította a husarakat. Így **Balássy Ignác** mészárosnál (Kossuth-utca) az I. oszt. marhahus kilogrammja az eddigi 96 helyett most 80 fillér, II. oszt. marhahus 72 fillér, borjúhús ugyanennyi. A sertéshus ára azonban még mindig 1 K 20 fillér, épen úgy, mint Budapesten. Úgy értesülünk, hogy **Tibád Albert** mészáros is a Balássyéhoz hasonló olcsóbb árak mellett méri a húst.

— **Mozgó fényképekkel** igen érdekes és figyelemre méltó előadásokat tartanak esténként fél kilenc órától tízig a helybeli **Batthyányi-téren** berendezett nyári szinkörben. A műsor változatos és a vetített képek tiszták. Eltekintve a szemérintő rezgésektől és gyors változásoktól, sok élvezetet nyújtanak a szemlélőknek. Ma estére igen gazdag műsor van napirenden.

— **Példás kedvezményt** léptetett életbe hazánk egyik legszebb és legkedveltebb fürdője: „**Herkulesfürdő**”. Az igazgatóság mindazokat, kik szerény jövedelemmel bírnak, augusztus 26-tól kezdve 50 százalékos árkedvezményben részesíti úgy a lakás, mint a páratlan gyógyhatású kéndús és sós melegfürdők árainál. Ismeretes, hogy e világhírű fürdők csalhatatlan sikerrel használtak ischias, idült csusz, köszvény, bőr és csontbetegségek, aranyér, altesti bántalmak, vesebajok, vérszegénység stb. ellen. Dícséretes cselekedet az igazgatóság részéről, hogy az említett kedvezmény által módot nyújt az intelligens középosztálynak is, hogy **Herkulesfürdő** gyógyító és üdítő hatásában részesülhessen.

— **A rendőrség figyelmébe** már alig tartjuk szükségesnek ajánlani azon türhetetlen állapotot, amely a **Csere-utca** végén levő hidnál van. Inkább a vármegye alispánját kérjük, hivatalos jogköréből kifolyólag, találjon módot arra, hogy a **Kossuth-utca**ban sétáló közönség eme orrfacsaró, miazmás büztől mielőbb megszabaduljon. A közönség panaszára fölszólaltunk volt még e tárgyban, most is azért szólunk, de itt — úgy látszik — hiába zörgetünk; a fülek zárva maradnak — sok mindenre. Jó lesz tehát, ha a vármegye vezető emberei szívükön hordják a város ügyeit is, s miután a szép szó nem igen használ, hivatalból vonják felelősségre a mulasztó tisztviselőket. Ezt megkívánja a közérdek s a város fejlődése, de másfelől a közegészségről szóló törvény sem hunyt szemet a tisztaság fönntartása érdekében, mert hiszen tudvalevőleg e nélkül nincs egészség.

— **Megverték a papot.** Szent-Erzsébet községben furcsa közbiztonsági állapotok lehetnek, ahol még a papot is megverik. Ezt a deréknek nem mondható cselekedetet pedig — a mint értesítenek — példa-adásul épen a községi főbíró követte volna el. Ha hitelt érdemlő forrásból nem értesülnénk, el sem hinnék az esetet s valóban szomorú dolog, hogy ilyen rossz hírekről kell tudomást vennünk.

— **Talált gyermek.** Kis városunknak is megvan a maga szenzációja. A gyenge erkölcsök dühögnek s ha immár telefon dolgában nagyváros

lettünk, muszáj, hogy egyéb — sajnos — rossz tulajdonságok is befészkelődjenek közibénk. Csütörtökön, a barompiac-téren egy 15 cm. hosszúságú fiu gyermek hulláját találták meg. A rendőrség átadta a vármegyei közkórháznak, hol spirituszba helyezték. A nyomozat megindult.

Régi közmondás szerint a jól megrágott étel félig meg van emésztve. Gondos szülők tehát már korán tanítsák gyermekeiket arra, hogy az ételt jól megrágják és mellőzzék evésükben az ivást, mert a meg nem rágott ételek az ivás által a gyomorba öblíttetnek és nehezen emészthetők. Ez azonban nem elégséges az egészség fenntartására, hanem nagy gondot kell fordítani a fogak tisztítására, mert rossz fogak igen könnyen súlyos gyomorbajokat okozhatnak. Egy jó fogtisztító szer, mint pl. a **Sarg-féle Kalodont**, legyen tehát használatban mindenütt, ahol gondos szülők gyermekeik egészségét szívükön viselik.

— **Kidobott pénz** — bármily csekélynek látszó is — csak az olyan hirdetésért fizetett összeg, amelyet igen korlátolt számu és nem érdekelt közönség olvas. Ellenben a „**Székely-Udvarhely**” apró és rendes hirdetései — melyeket hetenkint kétszer: **csütörtökön** és **vasárnap** nemesak **Udvarhelyvármegye** székhelyén s minden valamire való és számottevő községében, hanem az ország legtávolabbi részében is sok ezren olvasnak — a legolcsóbbak, mert feltétlenül eredményt biztosítók.

— **Tánciskolai tanfolyamot** nyit **Simkóvits József** okl. táncitanító városunkban szeptember elején, a **Budapest-szálló** nagytermében. Ajánljuk közfigyelembe az előnyösen ismert táncitanítót.

— **Egy 14—15 éves, jóhából való fiu** tanulóknak azonnal felvétetik **Jakab István** fűszer- és csemege kereskedésében **Székely-Keresztur**.

Közönség köréből.*

Székelyek példaadói.

Ferenczy János ur, hason cím alatt megjelent és semmi személyes sértést sem tartalmazó cikkemre az U. H. 31. számában jónak látta a legbrutálisabb személyeskedéssel felelni, anélkül azonban, hogy állításaimat hitelen megcáfolt volna. Ellen-cikkének legbecsesebb részét a kofaszótárból szedte össze, amivel úgy látszik nincs egyéb célja, hogy kilétemet leleplezze, mert „nyilt ellenséggel elbánnék érdeme szerint”.

Én a brassói kulturmérnökségre hivatkoztam cikkemben s ha **Ferenczy** ur cáfolni akart és tudott volna, megtehetette volna egy, a nevezett hivataltól vett bizonylattal, de ezt nem tette s így én természetesen fenntartom előbbi állításomat.

Éppen a kulturmérnökség panaszodik, hogy sokszor szünetel, sőt elmarad a Székelyföldön az építés munkája a székelyek csökönyössége miatt s midőn ezt mi székelyek is kénytelenek vagyunk elismerni, ne feledjük, hogy a példa ront és alkot. Csupán csak erre akartam rámutatni s kötelességemnek tartottam a kínákozó tekintélyes névsort felhasználni, melyek között véletlenül a **Ferenczy** uré is szerepel, ki a saját felfogása szerint ítélte meg az én törekvésemet.

Személyes kérdésre nem is lehet alkalmas ez a tárgy s én örvidenének legjobban, ha nem tudnám megindokolni eljárásom módját. Ha **Ferenczy** ur kieroszakolja, mi ketten meg is ölhetjük egymást, anélkül azonban, hogy az ügy tárgyilagosa része ezzel el lenne intézve. De az ilyen fegyver nem az igazság eszköze, hanem a sértett hiúság páncéla, melyet a sérthetlenségével önmagának hizelgő „ur” jellemző előszeretettel ölt magára.

Ha csakugyan megsértve látja a becsületét **Ferenczy** ur, könnyű kitalálni, hol ismerkedhetünk meg s akkor én is számon kérem nem es kifakadásait, addig pedig csak annyi sértést látok bennük, amennyit **Ferenczy** urnak meglehet bo-csátani.

Figyelő.

* Ezen rovathban minden közérdekű felszólalást díjtalanul, de a beküldő felelősségére közöl a Szerk.

Törvénykezés.

Bűnügyi tárgyalások. A helybeli kir. járás-bíróság büntelő osztályánál közlebből megtartott tárgyalásokon Mihálykó Lajos máréfalvi lakos közcsend elleni kihágásért 1 napi fogházra és 5 K pénzbírságra; Daki József és Máthé Balázs zetekli lakosok tüzvész-okozás vétségeért 14 napi fogházra s 20 K pénzbírságra, illetve 7 napi fogházra és 10 K pénzbírságra; László József dobói lakos pedig közcsend elleni kihágásért 1 napi fogházra és 5 K pénzbírságra ítéltetett.

Czikmántorit elfogták. Városunknak egy javithatatlan betörője van. Ez Czikmántori Albert, akinek ismét van néhány nyomósabb „eset” a rovásán. Ha a mult század elején tűnt volna fel ragadozó szerepében, valóságos legenda szövődne „működéseiből”. Most, azonban, mikor annyi és oly „nagy tehetségű” tolvajok vannak minden téren, alig jöhet figyelembe az ilyen kapcabetyárszerű betörő, aki nem sikkaszthat, mert nem biznak reá vagyont; sem pedig társadalmi állásánál fogva — másokat megcsalni, kiszípolozni, simulékony gazemberséggel a jóhiszeműséget becsapni nem tudja, mert nincs hozzá gyakran öngyártotta rangja és szentelen tolakodással föntartott tekintélye; ami pedig mai napság — sajnos — elég sokszor érvényesül, habár ideiglenesen is. Czikmántorit megrögzött rossz szokása nem hagyta nyugodni Romániában sem. Letartóztatták. Haza kísérték s most a helybeli kir. törvényszék fogházában várja büntetését.

Közgazdaság.

Az Udvarhelyvármegyei Gazd. Egyesület elnökségétől.

415—904. szám.

Értesítés.

A gazdasági egyesület több vagon török-buzát rendelt, melyet önköltségi árban (17 K 80 fillér métermázsánként) bocsát az **augusztus 20-ig** jelentkező gazdák rendelkezésére.

A bejelentések a titkárságnál eszkezlendők; egy gazda egyelőre 3 mm. kaphat.

Székelyudvarhelyt, 1904. aug. 4.

Az elnökség.

Az élelmi cikkek nagybani árai a budapesti központi vásárcsarnokban.

(A Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete jelentése a „Székely-Udvarhely” számára 1904. augusztus 12-ről.)

A piac forgalma élénk és különösen gyümölcs félekben tetemesek a hozatalok. — Alma már nagyobb tételben kerül a piacra és elég gyorsan értékesül. — Zöldségtermékekben az árak változatlanok és különösen a fejes káposzta képezi élénk kereslet tárgyát. — Tejtermékek irányzata szilárd, hozatalok csekélyek. — Tojáspiacon az árak emelkedtek és különösen elsőrendű friss áru jól fizettetik.

Mai árak:

Husnemlék: marhahús 1.20—1.28 korona, helybeli borjúhús 1.12—1.20 korona, vidéki borjúhús 0.80—1.12 korona, sertésbűs 1.—1.20 korona, szalonna friss 1.20—1.24 korona, szalonna, sózott 1.40—1.44 korona, szalonna, füstölt 1.44—1.52 korona, szalonna, olvasztani való 0.—0.—korona, hárj 0.—0.—korona, sertészsír 0.—1.—korona. Bárány párja —korona. Juh leszurva, bőr nélkül 0.—0.—korona.
Füstöltbűs (vidéki) kilogrammjá 1.28—1.60 korona, hazai sonka 1.80—2.—korona, szalámi 3.60 korona, nyári 1.20—1.30.
Vad: nyul darabja —korona, fogoly 0.80—1.—korona, fácán —korona, szalónka —korona darabonként. Vad-diszó 70—90 fillér, őzhus —korona, szarvas és dnyavd 80—84 fillér kilogrammonként. Fenyvesmadár darabja — fillér. Őz 1.60—1.80 korona.
Baromfi-félék: élő tyúk 2.40—2.80 korona, rántani való csirke 1.20—1.40 korona, sütni való csirke 1.60—2.20 korona, kacsa, sovány 2.40—2.80 korona, hizott 4.—4.60 korona, lud, hizott 9.20—14 korona, pulyka, sovány 0.—0.—korona, hizott 0.—korona páronként. Idei liba darabja 0.—0.—korona, idei kacsa darabja 0.—0.—korona.
Vágott hizott liba 1.24—1.34 korona, vágott hizott káppan, kacsa és pulyka 1.30—1.40 korona kilogrammonként.
Teavaj: (centrifugál) 2.10—2.30 korona, főzővaj 1.60—1.80 korona kilogrammonként. Tehéntúró kilogrammjá 16—20 fillér.
Zöldségfélék: Burgonya (vagonáru) sárga 9.60—10.—korona, róza 8.60—9.—korona, fehér 0.—0.—korona száz métermázsánként. Hagyma 50 kl. zsákokban zsákkal együtt 4—8 K mm. Makói érett 12—14 korona. Sárga répa 0—0 korona. Petrezselyem és zeller 6.—9.—korona. Borsó — fillér. Közép 0.—0.—K. Zöld bab mm. 24—30 K. Zöld paprika 100 darab 0.—0.—K. Idei fejes káposzta 100 drb 12—14 korona. Kalarabé — K 100 darabonként; Torma 24—28 fillér darabonként. Paradicsom —korona.
Gyümölcsfélék: Szőlő (nyári) 36—45 fillér kilogrammonként. Alma, válogatott, elsőrendű áru (aranyparment, ranett, Jonathan, Török-bálint stb.) 15—18 korona, másodrendű alma 11—14 korona, harmadrendű apró áru 0—0 korona métermázsánként. Körte, elsőrendű 26—30 korona, másod. 16—20 K mm. Ringló befőzni való 0—0 K. Mogyoró — K, dió —korona métermázsánként. Aszalt szilva —korona. Szilvaiz: —korona métermázsánként. Földi oper 0.—0.—korona kilójá. Sárga dinnye 100 drb 20—40 K. Görögdinnye 100 drb 28—60 korona. Őszi barack befőzni való 28.—33 korona.
Déli gyümölcs (gondosan átesomagolva, vidékre is ad rak-tárunk): Citrom 300-as 0.—0.—korona, 380-as —korona, narancs 160-as —korona, 200-as 0.—0.—korona, 300-as —korona, 360-as —korona, 400-as —korona, vérbélű 160-as —korona, 200-as —korona, 300-as —korona.

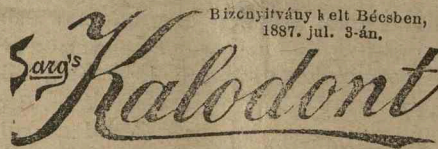
rona, mandarin 80-as —korona, 100-as —korona. Kosáráru — fillér kilogrammonként.
Méz: pergetett akác 60—70.—korona, hárs .50—60 korona. kilogrammonként, szarított gomba —korona kgkint. Mák (kék) — fillér kilonként. Sajtok: Romadour 25 és 50 dekás téglákban 1.40—fillér, grói 1.40—0.—korona, juhsajt 0.—korona emmentáli 0.—korona, trappista 1.60 korona kilogrammonként.
Tojás: Bácskai 59—61 korona, erdélyi apróbb áru 52—53 korona lánként (1440 drb.), apadt —korona. Meszes —korona.

Szerkesztői üzenetek.

Dr F. Sz. K. P. Nagybecsű dolgozatát köszönjük s kérjük a „visszatart”-ókat is. Mindig szívesen látjuk. Bár csak írójukat is üdvözölhetnők itthon — 42 év után...
L. F. I—d. „Udvarhely vármegye nemes családjai még miádig kapható 16 K-ért lapunk kiadóhivatalában.

Nyilt-tér*

— Rövid használat után nélkülözhetetlen. —
— Igen alkalmas utazásoknál. —
— Egészségügyi hatóságok által megvizsgálva. —

nélkülözhetetlen

fogtisztító-szer.

Elsőrangú higiénikusok elismerik, hogy egészségünk fenntartásánál nem nélkülözhető a fogak és szájüreg gondos ápolása. Nevezetesen gyomorbetegségek hárrhatók el ez által Ennél legsikeresebbnek bizonyul a „KALODONT”, mely az antiszeptikus hatást a fogaknál szükséges mechanikus tisztítással kitűnően egyesíti.

* Az e rovatban megjelenő közleményekért semmi felelősséget sem vállal a Szerk.

A legjobb és legolcsóbb

közvetítő az

apróhirdetés!

Aki gyorsan és előnyösen házat, birtokot, üzletet, árut venni vagy eladni akar, **Aki** bármiféle állást vagy foglalkozást keres, o o o **Aki** lakást, üzletet, birtokot stb. bérbe venni vagy adni kíván, o o o o o o

Aki társat, pénz kölcsönt stb keres, o o o o o o **Aki** szakácsnőt, o o szobalány-, mindenest, gyermekleányt keres, o o o o **Aki** férjhez menni, nősülni, vagy más ismeretséget, vagy levelezni akar, o o o

biztosan és leggyorsabban eléri célját, ha igénybe veszi a

„Székely-Udvarhely”

Apró hirdetés

rovatát, ahol minden egyszerű nyomású szó o o o o csak négy fillér. o o o o o

Eladó ház.

Székelyudvarhelyt, az Árpád-utcában, Szorger Irma tulajdonát képező kőház, mely 5 szoba, 1 konyha, kamara és melléképületekből áll és külön udvarral bir — örök áron eladó. Eladási ára 9000 korona. Levél útján, vagy személyesen értekezni lehet a tulajdonosnőnél Marosvásárhelyt, Régi-kőház-utca 15. szám alatt.

Hevesi görög- és turkesztán sárga dinya mérsékelt árban kapható a Magyar Mezőgazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezetének székelyföldi kerületi fiókjánál Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 27. sz. — Ugyanott gazdasági termények és termékek értékesítése. Egy métermázsá burgonya (pityóka) 13 korona 20 fillér.

— Kérje mindenütt a magyar gyártmányu Müller-féle (minden fajtájú) tentát, tust, pecsétviaszot és aquarell festéket.

4052—904. tkvi szám.

Árverési hirdetmény és feltételek kivonata.

Horváth János végrehajtónak László István h.-almási lakos végrehajtását szvenedett eleni végrehajtásos ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 150 K tőke, ennek 1903. évi február hó 9-ik napjától járó 5 százalékos kamatai, 44 K 60 f per és végrehajtási már megállapított valamint jelenlegi 9 K és a még felmerülő költségeknek behajtása végett az 1881. évi 60. t.-c. 144. §. alapján a 146. §. értelmében a székelyudvarhelyi kir. törvényszéknek okládi kir. járásbíróság területén fekvő a h.-almási 226. tjkvben A 2889. hr. sz. szántóra 1 K, 481 hr. sz. kaszálóra 78 K, 5200, 5204, 5205 hr. sz. kaszálóra 6 K, 5235 hr. sz. kaszálóra 12 K, 5406 hr. sz. kaszálóra 13 K, 5436 hr. sz. kaszálóra 7 K, 5526 hr. sz. kaszálóra 9 K, 5688 hr. sz. 10 K, 5652| hr. sz. kaszálóra 10 K, 5698 hr. sz. kaszálóra 12 K, 5882 hr. sz. kaszálóra 7 K, 7104. hr. sz. szántóra 8 K, 7467|1 hr. sz. kaszálóra 3 K, 7554 hr. sz. szántóra 13 K, 10367 hr. sz. kaszálóra 9 K, 11696 hr. sz. szántóra 24 K, 11903 hr. sz. kaszálóra 40 K, 12172|b, 12172/c hr. sz. szántóra 25 K, 12626 hr. sz. kaszálóra 41 K, továbbá a h.-almási 478. sz. tjkvben A † alatt felvett egész ingatlanokra és pedig 3282 hr. sz. szántóra 11 K, 5947 hr. sz. kaszálóra 7 K, 3906|1 hr. sz. szántóra 7 K, 10785 hr. sz. szántóra 16 K, 7216 hr. sz. kaszálóra 2 K, 12375 hr. sz. szántóra 4 K, 11237 hr. sz. szántóra 1 K, végül, a 263. sz. tjkvben felvett ingatlanokból László István jutalékára és pedig 591, 593 ház- és kertbéli jutalékra 13 K, 11001. hr. sz. szántóra 1 K kikiáltási árban a 7315—1904. tkvi árverési hirdetményel már elrendelt árverés megtartására újabb határnapul **1904. évi szeptember hó 15. napjának d. e. 9 órája** tüzetik ki H.-almás község házához. Az árverezendő ingatlanokra özv. László Istvánné javára bekebelezett haszonélvezeti jog nem érintetik.

Ezen árverésen a fenn körülirt ingatlanok a kikiáltási áron alól is ellognak adadni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881.: 60. t.-c. 42. §. ában jelzett arfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-en 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §. ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881.: 60. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételárt 3 egyenlő részletben és pedig az első az árverés napjától számított 30, a másodikat 60, a harmadikat 90 nap alatt minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számítandó 5 százalék kamatokkal együtt az 1881. évi 12|6 kelt 33425 I. M. sz. rendeletbe előirt módon a székelyudvarhelyi kir. adóhivatalnál lefizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beleszámítatni.

A kir. törvényszék, mint tkvi hatóság. Székelyudvarhely, 1904. július 29.

MIHÁLY, kir. tszéki egyes bíró.

Megrendeléseknél kérjük lapunkra hivatkozni!

341—1904. vgti szám.

Árverési hirdetmény.

Alólirott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti IV. kerületi kir. járásbírósnak 1904. évi Sp. III. 678. sz. végzése következtében Dr Pál Ernő udvarhelyi ügyvéd által képviselt Dr. Perényi Zsigmond budapesti lakos javára Bartha Andor bardoci lakos ellen 661 K 20 fillér s járulékai erejéig 1904. évi június hó 14-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le és felül foglalt és 1525 K-ra becsült következő ingóságok, u. m: házbütorok, könyvek, szerszámok és 4 ló nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek az okládi kir. járásbíróság 1904. évi V. 150|2. sz. végzése folytán 671 K 20 fillér tőkekövetelés és eddig összesen 201 korona 34 fillérben bírólag már megállapított költségek erejéig Bardoczon alperesnél leendő eszkezlésére **1904. évi szeptember hó 5-ik napjának d. e. 10 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsárón alul is elfognak adadni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Okládi, 1904. évi aug. hó 7. napján.

POLLÁK IGNÁC, kir. bir. végrehajtó.

Benedek, Nagy és Konrád

első székely cipőraktára Sz. udvarhelyt, Kossuth-u.

Dus választék csinos és tartós

CIPŐKben!

Mérték utáni megrendelések pontos kivitele. o „Fredin” cipőkenőcs kapható. Egy doboz 60 fillér.

Megrendeléseknél

kérjük lapunkra hi-

vatkozni!

ÖNTANULÁSI CIMBALOM-ISKOLA!!!

Minden cimbalom-kedvelő használja a Kovács-féle öntanulási-iskolát, melyből mindazok, kik olvasni tudnak, magányosan, tanító nélkül sajátítják el a cimbalom-játékot és a hangjegy ismeretét — olyannyira, hogy ezután már bármely kottából tökéletesen játszik a tanuló. Az iskola 10 leckét, 10 rajtot és a legújabb 50 magyar népdalt tartalmazza. Joakaratulag figyelmeztet azonban a mélyen t. cimbalom-kedvelő közönséget, hogy iskolám a legcélravezetőbb, a legújabb módszerű és szakmú, ne tévessze össze tehát más és nem szakemberek alkotásával. A kétszeres költség megkímélése céljából emlitem újból, hogy egyedüli, valódi öntanulási cimbalom-iskola csakis a Kovács János-féle. — Ára 10 korona. — Kapható a szerzőnél: Kovács János, okl. cimbalom-tanár Budapest, Erzsébet-körút 5-ik szám.

Mindenütt, minden gyógyszerárban kapható. Otthon, valamint utazás alkalmával nélkülözhetetlen szer a

Thierry gyógyszerész balsama

mindenütt ismeretes, mindenhol elismerték.

Rossz emésztésnél és ennek mellékjelenségeinél a leghathatósabb, mint főlbfőgés, gyomorgörcs, étvágytalanság, katarhus, gyuladások, gyengeség, fölfúvódás stb.

Göres- és fájdalomcsillapító, köhögést megszüntető, nyálkaoldó és tisztító.

Legkisebb postaküld. 12 kis vagy 6 nagy üveg 5 korona költségmentesen, 60 kis vagy 30 nagy üveg 15 korona költségmentesen.

A raktárak kicsinyben 1 kis-üveget 30 fillérért, duplaüveget 60 fillérért árusítanak.

Tessék az egyedüli és egyetlen törvényesen védett zöld apácavédjegyre „Ich dien” ügyelni. Egyedül valódi. — Ezen védjegy utánzása és forgalomba hozatala, valamint más törvényesen meg nem engedett, ismételés nincs megengedve s az ily forgalomba nem hozható balsamvédjegy törvényesen üldöztetik.

Thierry A. gyógyszerész Centifoliakenőcs

Schutzengel-Apotheke

desATHIERRY II. PREGRADA

fájdalomcsillapító, puhító feloldó, húzó, gyógyító stb. — 3.00 korona franko. A raktárakban kicsinyben 1.20 korona tégelyenkint.

Központi raktár Budapesten Török J. gyógytára, dr Egger Leo gyógytára, Vértes gyógyszerár Lugos. Közvetlen megrendelések így címzendők:

Schutzengel-Apotheke des A. Thierry in Pregrada bei Rohits-Sauerbrunn.

Ha az összeg előre beküldetik, ugy a küldemény egy nappal előbb érkezik meg, mint utánvétellel és esznek az utánvételi költségek, azért ajánlatos az összeget azonnal küldeni és a postautalvány szelvényén megtenni a rendelést és pontos címet írni.

Fűszer, porcellán- és üvegkereskedés!

Csodálatos olcsó a Borhegyi borviz!

— Üvegenként csak 6 fillér. —

Ezen természetes ásványvizet kitünő eredménnyel használják: hurutos bántalmakban, idült hörghurutban, a gümőkör lerakódásának első stádiumában, a gyomor rendellenes működésében, a májműködés és epekészítés rendelleneségeiben, az epekövek eltakarítását szembe-tűnően könnyíti, a bélhurut minden ne-mében, a nyálkás aranyérben, hasszervi dugulásokban, húgykő képződéseiben, mézes húgyárban, görvél- és mirigydagokban, angolkóros csontlágulás- és sorvadásokban. — A legkitünőbb títító ital, borral vegyítve páratlan! — Heten-kint háromszor friss töltés! — Raktár: SZENTPÉTERY GERGELYNÉL, Székelyudvarhelyt.

Kérem a cégre ügyelni!

A jó magyar

konyhák ételait tárgyalja s világos és érthető példáival nélkülözhetőt teszi a tapasztaltabb — tehát okvetlen nagyobb áldozattal járó — szakácsné segédkezését Székula Teréz „Szegedi új Szakácskönyve”, melyben az étek leírása több, mint egyezer szám alatt van ismertetve. A jó ételeknek olcsón való előállítására tanítja a magyar gazdaszonyokat. Magában foglalja ezen kívül a legkitünőbb sütemények, befőttek készítését s a konyhaművészet minden ágában pontos utasításokat ad. A 436 oldal terjedelmű, kemény táblába kötött könyv ára pedig csupán 3 korona s kapható Betegh Pál könyvkereskedésében Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 15-ik szám alatt.

AKÁCMÉZ!

Ajánlunk idei pergetett akác-mézét postán szétküldve utánvét, vagy a pénz előleges beküldése mellett.

Egy 5 kl. posta-doboz ára 6 K 50 fillér. Különként kimérve: 1 kiló 1 K 60 fillér.

Ugyszintén 1/4, 1/2 és 1 kilós üvegekben is kapható

Márk testvérek

fűszer- és csémege-kereskedésében Székelyudvarhelyen.

Polgári-leányiskolás tanulókat

elfogad teljes ellátásra, jutányos árért özv. Pál Jánosné, Kossuth-utca 35/b., az iskola átellenében.

Őszi trágyázáshoz

Thomas-salakliszt

helyesen alkalmazva, minden növénynek a legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágyája. — Kívánatra szakmunkákkal és árajánlattal készségesen szolgál

Kalmár Vilmos

Budapest, VI., Teréz-körút 3., a Thomasphosphatfabriken G. m. b. H., Berlin, magyarországi vezérképviselője. Óvakodjunk a hamisításoktól és figyeljünk a védjegyre! Minden zsák ólomzárals tartalomjelzéssel van ellátva!

Antracén író-tenta

legjobb és állandóan friss minőségben gyári áron a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatalában (Betegh Pál könyv-papír-, író- és rajzszerszerekkereskedésében) Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 15. szám alatt kapható! Ezen kitünő tenta a tollból könnyen sötétkéken folyik, csakhamar megfeketedik és a tollat nem rontja. Rendes írás és másoláshoz egyformán kiválóan használható! Ismét eladóknak rendkívüli kedvezmény.

Schicht-szappan

Mindenütt kapható!

!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht” névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!

Névjegyek, eljegyzési- és esküvőikártyák, meghívók, valamint mindenféle nyomtatványok a legjutányosabb áron és gyorsan készülnek

Betegh Pál könyvnyomdájában Sz. Udvarhelyt, Kossuth-utca 15. sz.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH Budapest, Váci-körút 63, által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak: Locomobil és gőzcséplőgépek, szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet jr. kapálók, szecs kavágók, répavágók, kukorica-morzsolók, darálók őrlőmalmok, egytemes acél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Akinek budapesti bármely hatóságnál, különösen a kir. miniszteriumokban elintéztetést igénylő ügyei vannak és ezekben sürgetésre, értesítésre, vagy közbenjárásra van szüksége, forduljon a nagyméltóságú m. kir. kereskedelmi miniszter ur határozata folytán engedélyezett katonai, illetőségi, hoi osítási, pénzbehajtási magántudakozó, közigazgatási, stb. ügyeket intéző iroda **Kemény és társa** betéti társaság **Budapest, VI Szondy-utca 28.** — Udvarhelyvármegye területén képviselőt keresünk.

4084—904. tkvi szám.

Hirdetmény.

Homoródszentmárton község telekkönyve birtokszabályozás következtében átalakított és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. évi 20. t. c. az 1889. évi 38. t. c. és 1891. évi 16. t. c. a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi 29. t. cikkben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosított.

Ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1. Hogy mindazok, kik az 1886. évi 291. t. c. 15. és 17. §§-ai alapján ideértve a szakaszoknak az 1889. évi 38. t. c. 5. és 6. §§-ban és az 1891. évi 16. t. c. 15. §-a a pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889. évi 38. t. c. 7. §-a és az 1891. évi 16. t. c. 15. §. b. pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886. évi 29. t. c. 22. §. alapján történt törlések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési keresetüket hat hónap alatt vagyis 1905. évi február 15. napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat.

2. Hogy mindazok, kik az 1886. évi 29. t. c. 16. és 18. §§-nak eseteiben, ide az utóbbi §-nak az 1889. t. c. 5. és 6. §§-ban foglalt tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt vagyis 1905. évi február 15. napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után ellentmondásuk többé figyelembe nem vétetik.

3. hogy mindazok, kik a telekkönyvi átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nemkülönben azok, kik az 1. 2. pontban körülírt eseteken kívül az 1892. évi 29. t. c. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogait bármely irányban sértve vélik, ide értve azokat is, kik a tulajdonjog arányának az 1889. évi 38. t. c. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek tartják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1905. évi február 15. napjáig bezárólag nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után az átalakításkor származó bármilyen igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek mindazok a felek, kik a hiteltelítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak ki, hogy amennyiben azokhoz egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Kir. jbróság mint telekkönyvi hatóság.

Oklánd, 1904. évi július 31 én.

MÁTHÉ DÉNES, kir. albiró.

Egy javított fedeles kocsi teljesen jó állapotban eladó **Dávid Gergely** kovácsmesternél Székelyudvarhelyt, Petőfi-utca 26. sz. — felelősség és jótállás mellett. Ócska kocsiat be-cserél s készít ujakat és elvállal mindennemű javítást a legjutányosabb árárt.

Megrendeléseknél kérjük lapunkra hivatkozni!

Női ruhaszabási tanfolyamot nyitok

folyó hó 15-étől kezdődőleg

Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 35. sz. alatt levő lakásomon. Tanítom a női ruhaszabás minden ágát, így a kiszámítást, reformruhát angol, francia divat szerint, egy a fehérneműek szabását és összeállítását. Külön szabásati órákat házaknál is készítek tartok. A tanfolyam egy hónapig tart, azonban, aki csak magában a szabászatot ohajtja elsajátítani, ezt 8 nap alatt teljes felelősségem mellett megteheti. Tandij az egész tanfolyamra 20 K, csupán a szabástaniásra 10 K. Tisztelettel kérem a n. é. hölgyközönséget, hogy ezen kedvező alkalmat minél számosabban, saját érdekében fölhasználni méltóztassék. — Beiratkozni már most lehet. — Kész szolgálattal:

Roóz Miksa, női szabász.

BOR Jó és olcsó asztali csemege és győgyborok literenkint 28 krtól 1 frt 40 krig **Fernengel Gyula** bor nagykereskedésében kaphatók. 5 literen felüli vételnél külön kedvezményes árak.

Mint győgyviz osodahatásu.

Kászoni Főkut.

Természetes győgy borviz!

Kizárólagos főraktár Udvarhelyvármegye egész területére: **szentpétery Gergely** fűszer-, üveg-, porcellán- és diszműáru kereskedésében Székelyudvarhelyt, Deák-tér 15 szám alatt. — Üvegenkénti ára 12 fillér.

Mindig friss szállítmány.

Eladó szálloda és kerthe-lyiség. Székelyudvarhelyt, a Hungária-szálloda és kerthe-lyiség (Koronkay-féle) teljes vendéglői felszereléssel együtt eladó. Értekezhetni: **Dr Solymossy Lajos** tulajdonossal.

Női divatszabásati- és varrás-tanítási tanfolyam Székelyudvarhelyt!

Van szerencsém a n. é. hölgyközönség szives tudomására adni, hogy **Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 97. sz., egy három hónapra** terjedő

női divatszabásati- és varrás-tanítási

tanfolyamot nyitok. Ezen tanfolyamon a legújabb divatu párisi, angol és bécsi divatszabások és varrások lesznek betanítva.

A tanfolyam **augusztus 15-én** kezdődik s napokint d. e. 8—11-ig és d. u. 2—5-ig tart.

A tandij csak **60 koronába** kerül.

Minél számosabb jelentkezéért esd

kiváló tisztelettel:

APPEL VALÉRIA.

Jelentkezni lehet mindennap ugyanott!

Megrendeléseknél kérjük lapunkra hivatkozni!

Két uri-leányt

vagy fiatal **uri fiut** felfogadok teljes ellátásra, mosatással, külön szobában, kellő felügyelettel, egyenkint havi **50 korona** fizetésért. Lakás minden iskolához közel, a központban van. Tisztelettel:

Nagysolymosi Koncz Ármin

gyógyszerész,

Székelyudvarhelyt, **Batthyány-tér** (Régi főpiac-tér.)

Irnokot keresek

szép írással, aki lehetőleg németül is tudjon írni és olvasni.

Kereskedelmi képzettséggel bírók s irodákban már alkalmazva voltakra reflektálok.

Személyesen jelentkezők is hozzák magukkal írásba foglalt, eddigi foglalkozásukat leíró, fizetési igényüket tartalmazó — ajánlkozásait.

Irni, olvasni s számolni

tudó nős, a városban helyi és személyi ismeretekkel bíró, a szóda-viz gyártásához és kihordásához alkalmazandó s üzleti érzékkel bíró iparos, vagy más egyént keresek.

Ajánlkozásuk szintén a fent irt módon történjék.

Koncz Ármin.

Ritka alkalom!

Alapított: 1865.

SZENKOVITS JÁNOS UTÓDA Csak rövid ideig!

női- és férfi divatruháza Székelyudvarhelyt, Batthyány-tér 4-ik szám.

Legolcsóbb bevásárlási forrás! Gyors és pontos kiszolgálás!

Alapított: 1865.

Üzletemet az eddigi helyiség jobb szárnyába helyeztem át!

Együttal a n. é. közönség igényeinek megfelelőleg tetemesen megnagyobbítottam és dusan felszereltem mindennemű női- és férfi divatárakkal.

Férfi- és iskolai fiugyermek kész öltönyökben nagy választék, legolcsóbb árak!

Tavaszi és nyári divatekkek d u s raktára. o o o

Férfi- és női ruhák teljes elkészítése elsőrendű műtermekben! o o o

Menyasszonyi o kelengyék nagy választékban! o

Allandó nagy választék bluz- és ruha selymekben feláron is alul!!

Legnagyobb o raktár férfi és fiu ruháknak v a l ó posztókban, páratlan olcsó árakban, kiváló minőségekben! o o

Férfi és fiu kész-ruhák áruháza. Ezen ágban a legvégéig menő olcsó árakat biztosítom, miért is különösen bátor vagyok az elősoroltakra föl hívni a közfigyelmet!

Férfi, női és gyermek cipők kiváló minőségben, versenyen kívüli árakban! o o

Csinos női- és férfi sport, tenis és torna-cipők dus választékban.

Illatszerek, szappanok, ruha- és hajkefék! o o

Uti bőröndök és kézi-táskák. o o